

Gottfried Voigt Fridericus Wagnerus

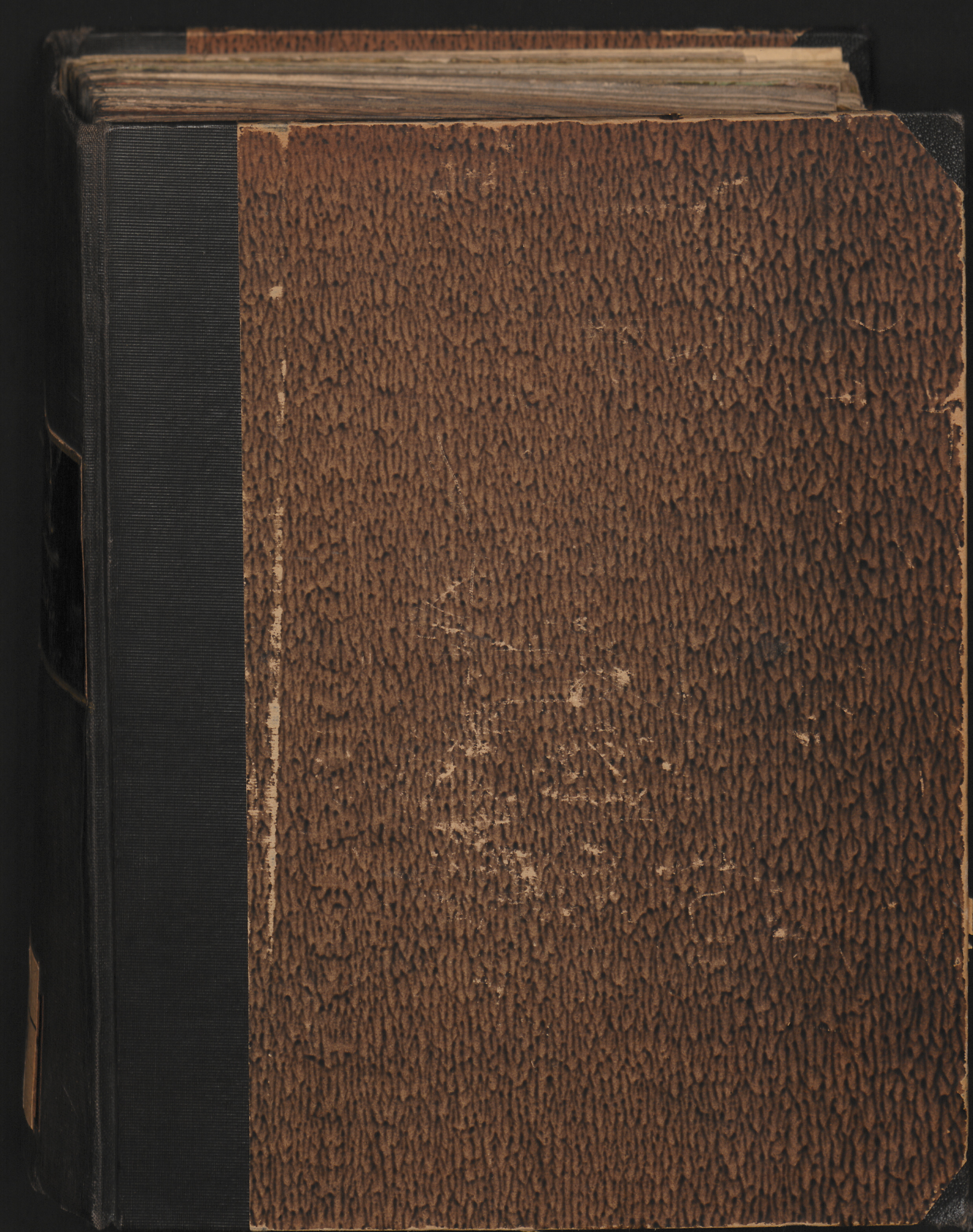
Disputationem Historicam De Oraculis Sibyllinis

Gustrovi[i]: Typis Scheippelianis, 1672

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn742557553>

Druck Freier Zugang

MLK-9453-(1.)

DIVINO ADSPIRANTE
NUMINE,
IN
SERENISSIMI PRINCIPIS
MECLENBURGICI,
ILLUSTRI
AD NEBELAM ATHENAEI,
DISPUTATIONEM
HISTORICAM
DE

ORACULIS
SIBYLLINIS,

SUB PRÆSIDIO
GOTTHOFREDI
VOIGTII,

PHILOS. LIB. Q; ART. MAG. AC
EJUSDEM ATHENÆI
RECTORIS,
AD D. AUGUSTI, A. C. 1672.
PUBLICÆ DEFENDET
FRIDERICUS WAGNERUS,
LUPCENS MECLENB,
HORIS MATUTINIS,
IN AUDITORIO MAJORI.

GUSTROVI, Typis SCHEIPPelianis.

Bibli
Academi
Rostochie
Itac

d. IV. De

I. BERNI

II. SAMU
De nece

III. CHRIS
De Indi

IV. JOHA

V. HENRI
De propen

VI. JOHA
De

VII. MICH
De Oblig

VIII. GUS
De obligatio

IX. JACOB
De Convers

X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

curam, si amor in Scholas
quod in literatos,
is Adversariorum,
itemus de vestra
in Scholam nostram
in Scholam nostram
no & observantiam
nem omnem; magnam

Progr

Erinnerung
und Evermi
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wieder
bet wird / je
Luitdrog / d
ten / Marx
bein / Bernd
und besegen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völckern ab
Schloß Her
gen wird de
canten glück

DE
ORACULIS, SIBYLLINIS
I.
THEOREMATA.

s. I.

ORaculorum Sibyllinorum natura cognoscitur partim ex *Onomatologia*, partim ex *pragmatologia*. Illa nomen, hæc rem ipsam considerat. In nomine occurrit (i.) *ETYMOLOGIA*, de qua quidem nemo dubitat, quin oraculis Sibyllinis nomen *Sibylla* dederint; Sed unde vox *Sibylla* orta; Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est. *Thysius* enim in *Exerc. Miscell.* xiii. derivat à *סבל* portavit, quod sint portatrices Dei; *Delrio* in *Disq. Mag.* Tom. ii. lib. iv. cap. ii. à *קבל* accepit, quod oracula sua acceperint divinitus, à quâ sententiâ non admodum recedit *Peucevus* de *Divinat* p. 118. omnium autem optimè explicat *Forsterus* in voce *קבל*, unde esse putat *קבלה*, & ex hoc *Sibylla*. *Georgius Hornius* in *Hist. Philos.* lib. ii. cap. i. à *בעלה* deducit, *Beli vate*. cum quâ voce si *ו* demonstrativum iungas, fit *שבעלה*, quod magnam cum Sibyllâ affinitatem habet. Communior sententia ad

A 2 Græcos

O
cui obsequium
Magnam omnem
io & observantiam
in Scholam nostram
itemus de vestra
is Adversariorum,
quod in literatos,
cura, si amor in Scholas

Bibli
Academ
Prodochie
Ita

- d. IV. De
I. BERNI
II. SAMU
De nece
III. CHRIS
De Indi
IV. JOHA
V. HENRI
De propen
VI. JOHA
De
VII. MICH
De Oblig
VIII. GUS
De obligati
IX. JACOB
De Convers
X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Evermi
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
get wird / je
Luitdreg / d
ten / Marx
bein / Bernd
und besegen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
belmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
canten glück

Græcos vocis natales refert, ut *Σιβύλλα* sit
quasi *θεοβέλη*, mutato θ in σ , ϵ in ι , & in
 $\nu\lambda$, more *Æolum*. Ita *Isidorus* lib. viii. *Orig.*
cap 8. p. 1019. *Lactantius* Div. Instit. lib. i. de
fal. à relig. c. 6. *Baronius* in apparatu ad an-
nal. Eccles. n. 19. *Servius* ad lib. iii. *Æneid.*
Schmidius Orat. i de Sibyllis, *Funger.* in Lex.
Philol. p. 762. *Ludovic. de la Cerda* Tom. ii.
Comm. in iii. *Æneid* p. 333. *Becmannus* de *Orig.*
L. L. in voce *DEUS* p. 397. *Wagnerus* Orat. de
Sibyll. p. 3 forsan etiam *Diodor. Sicul.* lib. iv.
Bibl. edit. Græc. & alii sentiunt. Contra verò
Cl. Salmasius ap. *Servatium Galleum* not. in
Lactant. Sibyllæ nomen simplex esse existimat,
idque formæ diminutiva, à principali
σίβη, quod *Æolicum* est, pro *σίδη*, ut
βέλφους pro *δέλφους*. itaque ἀπό τῆς σίβητος
σιβύλλα, ut ἀπό τῆς ἠΐβης ἠβύλλα, ἀ σικύδα
σηκύδα, & similia.

II. (2) HOMONYMIA. Ubi observan-
dum, quod Oracula Sibyllina accipi possunt
vel *improprie*, loco proverbii, pro rebus indu-
bitatis quibuscunqve. quo sensu *Aristoph.* in *Pa-*
ce dixisse videtur: ϵ *μείλω ἴτων*, ϵ *γὰρ*
ἴων εἶπε *Σιβύλλα*; vel *proprie*, idque vel ge-
neratim, pro vaticiniis feminarum quarum-
cunqve. initio enim omnes feminae vates dictæ
sunt *Sibyllæ*, ut *Pausan.* in *Phoc.* *Lil. Greg.*
Gyrard de Poet. Hist. Dial. 2. p. 77. *Isidor.*
Servius l. a. docent; vel *speciatim*, pro respon-

sis decem illarum feminarum (si modò decem
fuerunt) quæ singulari vaticinandi dono in-
structæ, καὶ ἔσοχὴν Sibyllarum nomen me-
ruerunt. Atque ita h. l. intelligimus.

III (3) SYNONYMIA quò refero illud
Plutarchi in Fabio, quì oracula hæc vocat
Σιβυλλίως βιβλας, item Σιβύλλεια absolutè.
Dionysius lib. iv. vocat Σιβύλλεια θεσφαλα.
Polegon in lib. περὶ θαυμασίων, Σιβύλλης
κηραμύς. Cicero. l. 2. de div. Sibyllæ versus.
Lælius lib. xii. libros fatales, Sibylli-
nos quoque. Lactantius l. a. Carmina Sibyllæ
tum. alii aliter appellant.

IV. Pragmatologia sequitur, quæ con-
siderat cum ἐπισώδη, tum ἐπισώδη. Illa vel
conjunctim proponuntur in definitione; vel se-
paratim in causis & divisione. DEFINITIO,
vel, si mavis, descriptio hæc est: Oracula Si-
byllina, sunt dicta, à Demone, per Sibyllas,
in furorem actas, de rebus variis, præcipuè fu-
ris, edita, ad decipiendos homines.

V. CAUSÆ sunt vel externa, ut effici-
ens & Finis; vel interna, ut Materia & Forma.
EFFICIENS est vel principalis, nempe demon,
quem indicant cum ipsæ vates; tum responsa
eorum, & adjuncta; vel minus principalis,
Sibyllæ, quæ per furorem communicata se-
m à diabolo efferebant, sed non intellige-
bant, more varum Ethnicorum.

A 3

MA-

O

cura, si amor in Scholas
quod in literatos,
is Adversariorum,
itemus de vestra
in Scholam nostram
io & observantiam
dinem omnem; item

Bibli
Academ
Rostock
Ita

d. IV. De

I. BERNI

II. SAMU

De nece

III. CHRIS

De Indi

IV. JOHA

V. HENRI

De propen

VI. JOHA

De

VII. MICH

De Oblig

VIII. GUS

De obligati

IX. JACOB

De Convers

X. JOHANN

De fide semper

NOSTRO

Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Everme
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wieder
get wird / je
Luitdreg / d
ten / Mary
bein / Bernd
und besetzen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
santen glück

VI. MATERIA vel propriè, vel impro-
priè, ita dicitur. Propriè corporibus compe-
tit, quibus annumeranda non sunt oracula.
Impropriè verò, per similitudinem aliquam,
accidentibus quoque tribuitur, estque vel Ex
qua, vel In qua, vel Circa quam. Illa verba
Graeca sunt, ex quibus componuntur oracula,
ut veterum monumenta indicant; ista non u-
na est hoc loco, pro diversâ oraculorum rati-
one. Hæc enim considerantur vel ut voce edi-
ta, vel ut literis consignata. Priori modo sub-
jectum auditores sunt, qui auribus suis percepe-
runt Sibyllæ effata. Posteriori verò respectu,
subjectum oraculorum charta est, vel quicquid
ejus loco erat apud veteres. quo de Plinius Nat.
Hist. lib. xiii. cap. xi. In palmarum, inquit,
(Dalecampius legendum putat, malvarum) fo-
liis primo scriptitatum, deinde quarundam
arborum libris, postea publica monumenta plum-
beis voluminibus, mox & privata linteis confi-
ci cepta aut cereis. Vid. Polydor. Vergil. de In-
vent. rer. lib. ii. cap. viii. p. 117. De foliis, qui-
bus Sibyllæ inscripta carmina, res nota ex iii.
Æneid. v. 444. 445. Foliisq; notas & nomina man-
dat. &c. Unde proverbium narum, quo folium
Sibyllæ rem indubitaram dixit Juvenalis. vid. E-
rasm. Adag. p. 246. Symmachus linteorum
meminit voluminum lib. iv. Ep. xxxiv.
Monitus Cumanos, inquit, linteæ sumserunt.
sed de hoc alibi plura. Ad objectum

venio

venio, quo nomine precipue intelligo futura,
 quæ tantum ad vatem pertinere Plato in Lache
 & Charmide existimat. Ea verò tam varia sunt,
 ut hisce chartarum angustiis includi non possint.
 Aliud tamen *objectum veterum oraculorum*
 fuit; aliud *eorum est, quæ hodie extant.* Illa
 præter fata Urbis & alia, ethnicam svadebant
 idololatriam. At Sibyllina, quæ extant, in-
 vehuntur in Deorum cultum, & contra unius
 veri DEI filiiq; ejus JESU CHRISTI cultum,
 svadent. v. *Voss, de Poët. Græc. lib. 1. cap. 1.*
p. 8. Quin aded apertè de CHRISTO loquun-
tur, ut, non vaticinia rerum futurarum, sed
historiam rerum gestarum describere videan-
tur. Exempla qui cupit, ipsa Sibyllina evol-
vat, vel, si hæc desunt, Barradium adeat in
Concord. & Hist. Evangel. Tom. 1. lib. III. cap.
xxv. p. 123. 124. Spanhemium Dub. Evangel.
Part. 1. dub. xxxiv. p. 371. Franzium de Inter-
pr. script. orac. XII. p. 161. & alios.

VII. FORMA oraculorum, propriè sic
 dicta, nulla est. Ea quippe corporibus pro-
 pria, non accidentibus. *Accidentalis tamen,*
aliqua datur & improprie talis. Singularis
nempe illa carminum per furorem effusio, si
oracula, ut voce edita, consideres; sin ut lite-
ris comprehensa, ordo est, qui in iis contine-
tur.

VIII. FINIS κατὰ δόξαν, salus reipubli-
 ca; κατὰ ἀλήθειαν, hominum deceptio est. de
 à 4. quâ

Bibli
Academ
Prostochie
 Itac

- d. IV. De
- I. BERNI
- II. SAMU
De nece
- III. CHRIS
De Indi
- IV. JOHA
- V. HENRI
De propen
- VI. JOHA
De
- VII. MICH
De Oblig
- VIII. GUS
De obligati
- IX. JACOB
De Convers
- X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

O
 cen oblatio
 inagnu mentio in
 inem & ornem
 in Scholam nostram
 itemus de vestra
 in Advertiserium
 quod in literatos,
 cura, si amor in Scholas

Progr

Erinnerung
und Everm
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
get wird / je
Luitdreg / d
ten / Marx
bein / Bernd
und besegen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber l
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
canten glück

quæ apud *Lucianum* Tom. II. Oper. Dial. Ju
non. & *Laton*. p. 18. notatu digna legas. Si
quæ vera forsân Sibyllis inspiravit dæmon;
factum propterea, ut per ea falsis colorem in
duceret, & ita **NON** **IN** *Deus veritatis*, Pl.
xxi, 6. videretur, qui *Pater mendacii* est.
Joh. viii, 44.

IX. *DIVISIO*, ratione *causæ efficientis*,
hæc est: *Oracula Sibyllina* alia sunt *Chaldaea*,
alia *Lybica*, alia *Delphica*, alia *Cumæa*, alia
Erythraea, alia *Samia*, alia *Cumana*, alia *Hel
lespontica*, alia *Phrygia*, alia *Albunea*: Sitot
nimirum, ut *Lactantius* cum *Varrone* judica
vi, Sibyllæ exiterunt, ac non plures forte, ut
Gyraldus l. a. veleriam pauciores, ut *Elianus*
Var. Hist. lib. xii. cap. 35. existimasse videtur,
cum aliis, quos vide apud *Gyrald.* l. a. *Schmid
ium* Orat. l. & *Greenium* disp. i. de Sibyllis.
Quænam autem sint cùjúsque propria, etsi de
finire audeat *Gyraldus* l. a. *Alstedius* Chronol.
L. I. p. 483. & ex iis *Fungerus* in Lex. Phil. p. 762
tantum tamen abest, ut tertò sciri possit hodie,
ut ne olim quidem eâ de re constiterit inter eru
ditos, teste *Lactantio*. Hodie *divisa* existant
oracula Sibyllina in octo libros, quæ *D. Jo
hann. Opsopæus* ex vet. cod. aucta, renovata,
& notis illustrata anno 1607. magnâ dili
gentiâ Parisiis edidit. edita etiam Basileæ ap
Opor. 45. Gr. cum *Xysti Berulei* & aliorum
annot. Gr. & anno 46. carmine heroico red
ditæ

dicta à Sebast. Castellione, ibid. Summam eorum breviter collegit Schmidius Orat. I. Sibyll. Et hæc ἐπιώδη.

X. Εἰρησιώδη sunt vel consentanea, ut Adjuncta & Cognata; vel dissentanea, ut Disparata & Opposita. ADJUNCTA sunt *μανία* seu furor, ratione prononciationis; *obscuritas*, ratione significationis; *numerus* seu *μῆτρος*, ratione connexionis; *αὐτορτία*, ratione æstimationis; *comparatio*, *amissio*, *inflatio*, & *conservatio*, ratione possessionis. De singulis aliquid. Ac primò quidem Sibyllas per *furorem* vaticinatas esse, *Plato* tradidit in *Phædro*, & *Virgil.* III Æneid. v. 443 Ubi *insanã vatem* vocat. Conf. I. VI. v. 46 & seq. & in h. l. *Ludov. de la Cerda* p. 608. Idem etiam de *obscuritate* luculentum perhibet testimonium, lib. VI. v. 98. 99. 100. ubi *Cymaa horrendas canere dicitur ambages* &c. Quàmque intellectu difficilia Sibyllarũ fuerint oracula, ex eo est cognoscere, quod dicerent perplexa quæque esse *foliis Sibyllæ obscuriora*. Eo sine *interpretes* constituebantur, primùm *duo*, post *decem*, tum *quindecim*, deniq; XL. viri, ut ex *Svetonii* Julio cap. 79. *Agellio* lib. I cap. XIX. p. 34. *Livio* lib. X. *Lactant.* lib. I. cap. VI. & aliis patet. Porro quod oracula Sibyllina *versibus*, & quidem *Græcis*, iisque *elegantibus* sint comprehensa, argumento illud est, quod *Homerus* eis carmi-

Α S

O
cen oblectamentum
in Scholam nostram
itemus de vestra
ius Adversariorum,
quod in literatos,
cura, si amor in Scholas

Bibli
Academ
Prodoctri
Ita

- d. IV. De
- I. BERNI
- II. SAMU
De nece
- III. CHRIS
De Indi
- IV. JOHA
- V. HENRI
De propen
- VI. JOHA
De
- VII. MICH
De Oblig
- VIII. GUS
De obligati
- IX. JACOB
De Convers
- X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Everm
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
get wird / je
Luitdrog / d
ten / Marx
bein / Bernd
und besegen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber t
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
cansen glück

na sua sublegerit, ut à *Diodoro Siculo* lib. IV. p. 187. refertur, à *Sibylla* lib. III. prædictum existimatur, ac à *Boccho* quoque prodicium esse *Solinus* ait cap. IX. *Auctoritas* eorum magna fuit ac prope divina. Religiosè enim in Capitolio asservabantur, religiosè consulebantur, prohibitis ab eorum lectione impuris & profanis, sicut ex *Dionysio Halicarnassæo*, *Festella*, *Pomponio Lato*, *Flavio Vopisco* aliisque ostendi potest. Quomodo ad Romanos pervenerint, *Agellius* l. a. tradit. nimirum vendita *Tarquinio*, Romanorum Regi, dicuntur à *Sibylla*. ubi quidem *Agellius*, *Solinus*, *Servius* & alii *Superbum* nominant; sed *Schmidius* cum *Lactantio Priscum* intelligendum esse existimat. De *Sibylla* quoque non convenit inter omnes. *Volaterranus* enim *Erythraam* fuisse putat; *Solino* autem & *Schmidio* *Cumana* est, *Agellius* anum hospitam atque incognitam fuisse dicit, nullà *Sibyllæ* factà mentione. Custodiebantur autem Romæ summâ curâ & industria, ut ex veterum testimoniis ostendit *Baronius* appar. ad *Annal. Eccl. n. XIX. p. 9.* Syllanis temporibus conflagrarunt unâ cum Capitolio, teste *Plinio* lib. XIII. cap. XIII. & *Dionysio* lib. IV. Sed instaurata paulo post ex Græcorum fide, ut ex *Varrone* *Lactantius* testatur. Denique imperante *Honorio*, à *Silicone* iterum combusta sunt, idque magno cum dolore gentilitiâ; teste *Rustico Numatiano* in *Callatin. lib. II.*

COGNA.

XI. COGNATA sunt aliarum femina-
rum vaticinia, ut Athenaidis, Phacnuidis a-
pud Chaones, Pelearum apud Dodonæos, teste
Pausania l. a. & Alex. ab Alex. lib. III. cap. XVI.
pag. 149. In quibus & similibus aliis, quas
vid. ap. Gyraldum. l. a. p. 84. dæmon sine
dubio imitatus DEUM est, à quo femineus e-
tiam sexus varicinandi dono instructus legitur
in S. L. Exemplo sunt Maria, soror Aaro-
nis Exod. XV. 20. Debora, uxor Lapidoth
Jud. IV, 4. Chulda, uxor Schallumi II. Reg.
XXII, 14. Elisabetha, uxor Zachariæ Luc. I. 41.
Anna vidua, filia Phanuel, de tribu Aser,
II, 36. quatuor filie Philippi Evangeliste
Act. XXI. 9.

XII. DISPARATA sunt varia deorum ora-
cula, ut Jovis Hammonis, de quo vid. Curti-
us lib. IV. cap. VII: Dodonaum, cujus formam
descripsit Suidas in voc. Δωδώνη; originem,
Herodotus in Euterpe: Delphicum, cujus or-
tum exponit Diodorus lib. XVI. Bibl; formam
Strabo lib. IX. Geogr: Jovis item Trophonii
in Bœotia, Cereris apud Patrenses, Mercurii
apud Pharenses, & alia, de quibus Pausanias
in descript. Græc. passim. Pertinent huc eti-
am oraculorum interpretationes, quas
προφητείας veteres dixere, auctore Platone in
Timæo. Huic enim μαντεία futurorum præ-
dictio; at προφητεία vaticiniorum explicatio
est.

Bibli
Academ
Rostock
Ita

d. IV. De
I. BERNI

II. SAMU
De nece

III. CHRIS
De Indi

IV. JOHA

V. HENRI
De propen

VI. JOHA
De

VII. MICH
De Oblig

VIII. GUS
De obligatio

IX. JACOB
De Convers

X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

O
cen obsequium
dinem omnem
io & observantiam
in Scholam nostram
itemus de vestra
is Advertiserum,
quod in literatos,
cura, si amor in Scholas

Progr

Erinnerung
und Euerme
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wieder
get wird / je
Luitdrog / d
ten / Marp
bein / Bernd
und besegen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln gel
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
santen glück

est. quo sensu & Paulus accipit I. Cor. XIV.
1. seq.

XII. OPPOSITA denique oracula divina sunt in S. L. expressa. Hæc enim auctorem habent DEUM; at Sibyllina diabolum. Divina edebantur per homines sanctos mentisque suæ compotes; Sibyllina per impuras feminas mentisque impotes. Divina gentilem dissvadebant idololatriam; Sibyllina svadebant. Divina ad hominum salutem; Sibyllina ad perniciem spectabant. Itaque & causâ inter se pugnant, & materiâ, & sine, aliisque modis, de quibus plura nunc dicere nihil attinet.

II. PROBLEMAT A.

I.

Utrum Oracula Sibyllina, quæ hodie extant, imprimis ea, quæ de CHRISTO loquuntur, genuina sint, an supposititia?

πρωταγαγουσιν.

Genuina esse, ajunt Baron. l. a. Spondanus ad A. C. 19. n. XI. Barradius l. a. Bellarm. lib. I. de Christo cap. II. Bulenger. Diatr. III. p. 82. Gyraldus l. a. Mornæus de ver. relig. cap. 32. Schmidius Orat. III. de Sibyll. Jacob. Martini

XIV. *Martini Exerc. Metaph. l. 2. Wolfgang Franzio*
 us Tr. de Interpr. script. p. 203. *Janus Jacob.*
Boissardus Tr. posthumo de divinat & magi-
 cis præstig. *Gulielm. Canterus* Novar. lect. lib.
 I. cap. III. p. 28. multum quoque iis tribuē-
 re olim S. Patres, *Justinus Martyr*, *Clemens*
Alexandrinus, *Firmianus Lactantius*, *Eusebi-*
us, & alii. Contra verò pro *supposititiis* ha-
 bent *Joh. Opsopaus* in præf. Orat. Sibyll. *Ca-*
saub exerc. I. ad appar. Baron. n. XVIII. p. 53.
Boxhornius in Hill. universal. p. 12. *Joh. Heins-*
ricus Boeclerus Diss. in IV. Bucol. Virgil. p. 7.
Maresius part. I. Syll. Disp. select. p. 489.
Vossius l. a. *Jacob Capella* in vindic. pro *Ca-*
saub. contra *Rosweydam* lib. I. cap. XI. *Bala-*
duin. Caf. consc. lib. II. cap. I. caf. XI. pag. 69.
Fr. Spanhem. Dub. Evangel. Part. II. dub.
 XXXIV. p. 374. *Greenius* Disp. III. de Sibyll.
 & alii bene multi. Mediam verò qui ample-
 ctuntur sententiam, hi sunt: *Calovius* Syst.
 Theol. Tom. I. pag. 444. *Ursinus* in Zoroastre,
 Bactriano p. 226. *Wagner.* Inqvis. Orac. Si-
 byll. de CHRISTO p. 38. nec alienus ab hæc
 sententia videtur *Casaub.* & nonnulli ab eo
 numerati alii. quos etiam nos sequimur,
 statuentes, nec omnia, nec nulla, paucissima ta-
 men in libris Sibyllinis exstantia oracula, Si-
 byllis tribuenda esse.

παρασκευή.

Hic verò observandum (1) non quæri de
 974-

INAGN... omnem...
 in Scholam nostram
 itemus de vestra
 iis Adversariorum,
 quod in literatos,
 cura, si amor in Scholas

Itac

- d. IV. De
- I. BERNI
- II. SAMU
De nece
- III. CHRIS
De Indi
- IV. JOHA
- V. HENRI
De propen
- VI. JOHA
De
- VII. MICH
De Oblig
- VIII. GUS
De obligati
- IX. JACOB
De Convers
- X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Euerme
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wieder
get wird / je
Luitdrog / d
ten / Marp
bein / Bernd
und besetzen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
canten glück

oraculorum istorum auctoritate divina, sed
humana. Ultramque confundit temere Ser-
vatus Gallus not. ad Lactant. Div. Inst. lib.
I. (2) libros Sibyllinos posse considerari
dupliciter: formaliter, ratione ordinis & di-
gestionis; & materialiter, ratione vaticini-
orum, in iis contentorum. Priori modo cau-
sam eorum efficientem non esse Sibyllam ali-
quam, ex historia norum est. Schmidius à De-
cemviris in ordinem digesta fuisse existimat.
præstitit hic etiam Augustinus aliquid, ut ipse
fateretur lib. XVIII. de Civ. D. c. 23. nos verò
quærimus de libris Sibyllinis, consideratis
materialiter, ratione vaticiniorum. (3) ali-
ud, potuisse Sibyllas quædam de CHRISTO va-
ticipinari ex Mose & Prophetis, Cabbalâ item
ac traditione Judaicâ, vel ex revelatione dæmo-
nis, vel aliunde; aliud verò, fecisse tale quid.
De illo non dubitamus; de hoc autem maxi-
mè. (4) Dist. inter libros Sibyllinos hodie
exstantes, & Tarquinio Prisco olim venditos,
De illis loquimur, non de his. (5) Ali-
qua autem dum in iis genuina agnoscimus; pu-
tamus, vel certè pleraque, supposititia; ut
bene discernantur utraqve quodammodo, te-
nenda hæc regula: Quæcumque carmina,
sub nomine Sibyllarum, ante Christum na-
tum, aut seculo proxime subsecuto, à scripto-
re ethnico, vel non Christiano allegata inve-
niuntur, ea probabile est genuina esse. Dico
probabile

probabile: ut excludam necessitatem, quam
adstruit Wagnerus l. a. talia sine dubio ge-
nuina esse existimans, quæ ita, ut dictum,
allegata reperiuntur.

καλασκευή.

Pleraque itaque, ac tantum non omnia,
imprimis vero ea, quæ de CHRISTO loquun-
tur, vaticinia, Sibyllarum non esse, his ar-
gumentis probo. (1.) Quia absurdum est
putare, cæcæ gentes & in tenebris oberran-
tes, majori luce de MESSIA & Christianæ fidei
mysteriis, divinitus fuisse illustratos, quàm po-
pulum Israëliticum, quem in peculium sibi
DEUS elegerat. Existimat quidem Schmidius
& Bulengerus l. a. tantâ claritate miseris gen-
tilibus opus fuisse, indeque bonitatem divi-
nam elucescere. Verum naturales tenebræ
omnibus sunt communes, revelationis discu-
tiendæ lumine. nec est major DEI bonitas
erga gentes extrâ Ecclesiam, quàm erga po-
pulum suum in Ecclesiâ. Psal. CXLVII, 19.
(2.) Quia Sibyllina gentilem proba-
bant idololatriam; at, quæ hodiè sunt, eam
damnant. Respondet Schmidius Orat. II. li-
bros Sibyllinos in duplici classe fuisse apud
Romanos. in unâ tres Sibyllæ Cumanæ, qui
fata Romæ continebant; in alterâ octo illos,
qui ex diversarum Sibyllarum vaticiniis, sub
Sylla, & præcipuè Augusto, congesti, & pu-
blico

ON
EF

LO

in Scholam nostram
itemus de vestra
lis Adversariorum,
quod in literatos,
cura, si amor in Scholas

Bibli
Academ
Prodochie
Itac

- d. IV. De
- I. BERNI
- II. SAMU
De nece
- III. CHRIS
De Indi
- IV. JOHA
- V. HENRI
De propen
- VI. JOHA
De
- VII. MICH
De Oblig
- VIII. GUS
De obligati
- IX. JACOB
De Convers
- X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Everm
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
get wird / je
Luitdrog / d
ten / Marx
bein / Bernd
und besetzen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
santen glück

blico usui permitti fuerunt. Verum enim ve-
rò etsi duas librorum fuisse classes, non ne-
gemus; negamus tamen, nisi testimoniis pro-
betur, in alterâ classe fuisse tantum tres de for-
tunâ Romanâ, in alterâ octo illos, quos hodie legimus, de mysteriis fidei Chri-
stianæ. (3.) *Quia* apud Platonem, Aristotelem, Theophrasium, & tot alios è paganis, curiosissimos omnium disciplinarum scrutato-
res, eorum, quæ nunc apud Sibyllas mira-
mur, nullum penitus exstat vestigium. Nec
Paulus, nec Apostolorum quisquam usus est
talibus, quæ tamen miram vim habuissent in
convincendis gentilibus. (4.) *Quia* Sibylli-
na intricata erant & perplexa: in nostris con-
tra, si pauca exceperimus, omnia sunt li-
quida apertaque. (5.) *Quia*, magno illo
Vossio iudice, Opsopæo quoque & Wagnero,
in iis, quæ ad nos pervenerunt, perpau-
lis quibusdam hemistichiis exceptis, tanta non
apparet styli elegantia, quanta in Sibyllinis
fuisse dicitur à Diodoro, Boccho, & aliis. (6.)
Quia tempus, quo se vixisse profitentur Si-
byllæ, nec cum oraculis ipsis, nec cum idio-
mate lingvæ convenit, quod accuratè de-
monstravit Vossius l. a p. 6. & 7. Quæ Schmi-
dius opponit Orat. III, ea & levia sunt, &
principium petunt, & id, quod caput causæ
est, intactum relinquunt.

Ανασκευή.

Neq; tamen ad versariis argumenta desunt. (1) argumentantur: Si oracula Sibyllina tempore Apostolorum & S. Patrum nota erant, à Christianis post CHRISTUM natum conficta non sunt: atqui verum prius; Ergo *Buleng.* l. a. p. 82. Resp. neg. Major. consequentiam: quia & eo tempore tale quid accidere potuit. S. Patres Christiani fuerunt, & homines. & jam ante CHRISTUM multa exstabant supposititia. nec Patres à suspitione, vel credulitate saltem nimia excusari possunt. Deinde & Minor ex parte falsa. Falsum enim, oracula de CHRISTO Apostolorum extitisse tempore. Nullo id argumento constat. Silent Apostoli, silent veteres alii. Conficta autem multò post esse, *Vossius* docet & *Maresius* l. 2. Ad locum *Clementis* respondet *Casaubonus* Exerc. 1 p. 54. (2) Dicunt, *lectionem Sibyllinorum Christianis olim interdixit*, teste *Justino Martyre* in Orat. ad Antonin. Pium, & *Fl. Vopisco* in Aureliano. Resp. prohibitionem illam ad Christianos non tantum pertinuisse, sed ad ethnicos etiam: nec post Christum narum legem illam demum latam, sed jam inde à principio semper observatam, & ab ipso Tarquinio, tristi supplicio sancitam M. Atilii Aureliani autem verba nullum edictum continent, sed *lentitudinem Patrum* accusant, & *Christianorum morem* perstringunt. Vid. *Casaub.* p. 67. (3) *Urgerent mirabilem eorum conservationem & institutionem.* Resp. committi *ignorationem Elenchi.*

B

non

d. IV. De
I. BERNI

II. SAMU
De nece

III. CHRIS
De Indi

IV. JOHA

V. HENRI
De propen

VI. JOHA
De

VII. MICH
De Oblig

VIII. GUS
De obligati

IX. JACOB
De Convers

X. JOHANN
De fide semper

NOSTRO
Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Everme
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
bet wird / je
Luitdrog / de
ten / Marx
bein, Bernd
und besetzen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
canten glück

non enim quæritur de veteribus, sed de novis. nec
quæ instaurata, vetera oracula suspicione carent:
nec eadem sunt, atq; illa, quæ in Christianorū
hodie versantur manibus. (4) Afferunt *testimo-
nium Ciceronis* ex II. de divin. quod de MESSIA
loqui, existimat Baron. Resp. Nullam ibidem,
MESSIÆ fieri mentionem; sed de *Parthis, à Rege
vincendis*: nec acrostichida illam Ciceroni lectā
credo, quam Eusebius laudat in vitā Constanti-
ni. (5) *Eclogam Virgilij IV. Sibylla carmen de
CHRISTO continere asserunt.* Resp. esse *peticio-
nem principii.* Possunt quidem multa hujuseclo-
gæ de CHRISTO intelligi; intelligenda autem
ita esse, extentiā Virgilij vel Sibyllarū, nemo ad-
huc demonstravit solidè. aliud *applicatio*, aliud
applicatio. nec illud probatum satis est, *Cumeum
Carmen Sibyllinum* esse. mihi *Hesiodæum* placet,
ex quo petita ecloga quarta. (6) Producent *te-
stimonia Ovidij, Lucani & Hesiodi de creatione,
interitu, & ætatibus mundi,* quæ ex Sibyllinis vi-
dentur sumta. Resp. Quæ de creatione *Ovidius*
cecinit, transcripta esse ex *Græcis*, vel antiquissi-
mis *Phœnicum historiis.* Forsan etiam in
Mosis atq; *Prophetarum* scripta Poëta incidit.
Sententia verò de *interitu mundi* eo tempore
ferè communis erat, nata ex traditione quâdam
Judæorum, de quâ *Joseph Antiq.* lib. I. c. IV.
Communis etiam erat illa de *ætatibus mundi
temporumq; periodis opinio*, ut ex *Platone, He-
siodo, & aliis* videre licet. (7) Deniq; provocant
ad *consensum multarum æventuum superioris æ-*
tatis

ratis cum vaticiniis Sibyllinis v. g. de stellâ
 σεφανῶ λαμπρῶ παρρησιῶ, de Antichristi
 sede, sceleribus, osculo pedum, de Rege quodâ
 post 15. alios venturo, & ponti nomen habituro
 vicini, quæ omnia fuscè persequitur Schmidius
 Orat. III. sed Resp. committi iterum ignoratio-
 nem Elenchi. Neq; enim de veritate oraculorum
 disputatur; Sed de auctoritate. Deinde incer-
 tum, Lactantii & Augustini ætate reperta ea om-
 nia in Sibyllinis esse, quæ hodie inserta viden-
 mus. Et jam ante illa tempora, superbiâ, &
 ὑβρίν & tyrannidem Pontificum Romanorum
 sedemq; Anti Christi prædicere potuerunt sapien-
 tiores. Nec pedum osculatio tam insolita fuit, ut
 nulla conjectura assequi eam potuerint. Quæ
 verò de XV. Romanis Pontificibus Schmidius
 interpretatur, de imperatoribus ad Adrianum
 usque accipi possunt commodè, ut pluribus
 demonstrabitur in antiquitatibus nostris Græ-
 cis, quarum liber I. lucem videbit propediem,
 volente DEO.

II.

An libri Sibyllini sint θεόπνευστοι, sive
 auctoritatis divinæ?

Προπαρασκευή.

Ita ajunt, præter S. Patres, Constantin. M.
 Orat. ad S. Cœtum, Barrad. Concord. Tom. I.

B 2 lib.

cen obsequiosissimos
 in Scholam nostram
 itemus de vestra
 quod in literatos,
 cura, si amor in Scholas

Bibli
 Academi
 Rostochien
 Ita

- d.IV. De
- I. BERNI
- II. SAMU
De nece
- III. CHRIS
De Indi
- IV. JOHA
- V. HENRI
De propen
- VI. JOHA
De
- VII. MICH
De Oblig
- VIII. GUS
De obligati
- IX. JACOB
De Convers
- X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Everme
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wieder
get wird / je
Luitdrog / d
ten / Marx
bein / Bernd
und besetzen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
canten glüc

lib. III. cap. 25. Baron. l. a. Schmidius Orat. III.
& alii. Negant verò Peucerus de Div. l. a. Boissar-
dus d. l. Maresius Disp. select. part. II p. 487.
Fr. Spanhem l. a. p. 371. Wagnerus de Orac. Si-
byll. p. 53. Greenius l. a. disp. III. & alii, quibus
etiam nos accedimus.

ἠαγαρευή.

Intelligimus verò (1.) non tam Sibylli-
nos veteres, quàm novos. (2.) Nec de eo di-
sputamus, quod fieri potest; sed quod reverà fa-
ctum est. (3.) Adeòq; nec de causâ extraordi-
nariâ, sed ordinariâ quærimus. Extraordina-
rio enim modo Spiritus S. afflatu loqui potuis-
se Sibyllas, facillè largimur cum Calovio Syst.
Theol. Tom. I. factum autem id à divino Spiri-
tu fuisse, non dubitamus tantùm, sed etiam
planè negamus. (4.) Divinitatem deniq; intel-
ligimus non in sensu Platonico, sed Christiano.
Atque his ita præmissis sententiam nostram con-
firmamus argumentis sequentibus:

Καλασκευή.

(1.) Quia multis scatent erroribus &
fabulis, ut Servatius Galles ostendit. (2.)
Quia Sibyllæ ex ethnicorum se Diis Deabusq;
profitentur natas, teste Pausania in Phoc. ubi
de Herophile hæc legas: Καλεῖ δὲ ἐν Ἡροφίλην
μόνην, ἀλλὰ καὶ Ἀρτεμιν ἐν τοῖς ἑπεσιν αὐτῆν,
καὶ Ἀπόλλωνος γυνὴ γαμετῆν, τὸ δὲ ἀδελφῆν,
καὶ αὐτῆς θυγάτηρ φησὶν εἶναι. &c. (3.) Quia
hymnis celebrarunt Deos gentilium. quod de
Herophile ex eodem discimus auctore:

Δήλιος

ἄλλοι δὲ καὶ ὕμνων μέμνηται τῆς γυναικὸς
 ἐς Ἀπόλλωνα. (4.) Quia cum vati-
 cinarentur, Diis gentium serviebant,
 quod de Herophile, Apollinis Smin-
 thei æditua iterum prodit Pausan. l. a.
 τὴν δὲ Ἡροφίλην οἱ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ταύτην
 νικώρον τὴν Ἀπόλλωνος γενέσθαι τὴν Σμιν-
 θίως &c. (5) Quia vaticinantes furore ita corri-
 piebantur, ut nec intelligerent, quæ dicebāt, nec
 retinerent memoriam eorum, quæ viderant, vel
 audierant, vel dixerant, teste Platone in
 Phædro & Menon. & Virgilio III. Æneid. v.
 443. & lib. VI. v. 46. & lib. IV. v. 65. Conf.
 Mares. l. d. (6) Quia vita Sibyllarum
 turpis & flagitiosa fuit, ut ipsæ confitentur lib.
 II. Oraculor. (7) Quia oracula sua ex-
 posuere venalia, si fides habenda adversariis
 est.

Ανασκευή.

Dicis (1.) oracula de CHRISTO divi-
 næ omninò auctoritatis esse, cum probabile
 non sit, à Demone talia profecta esse. Resp.
 Ista verò Sibyllina non sunt, ut antea diximus.
 quid? quod diabolus etiam quandoque ange-
 lum mentiatur lucis II. Cor. XI, 14. (2).
 Schmidius Sibyllam Erythram Japeti fuisse,
 conjugem, non ethnicam, nec extra Ecclesi-
 am, Orat. III. asserit. Resp. luculentâ sanè
 petitione principii, ut Vossius & Wagnerus de-
 monstrarunt. l. a.

B;

PORIS-

ON
EF

LO

cura, si amor in Scholas
 quod in literatos,
 tus Adversariorum,
 itemus de vestra
 in Scholam nostram
 in & observantiam
 in omnem
 in omni
 in omni

d.IV. De
 I. BERNI

II. SAMU
 De nece

III. CHRIS
 De Indi

IV. JOHA

V. HENRI
 De propen

VI. JOHA
 De

VII. MICH
 De Oblig

VIII. GUS
 De obligati

IX. JACOB
 De Convers

X. JOHANN
 De fide semper

NOSTRO
 Si jam, Pat

Progr

Erinnerung
und Euerme
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
get wird / je
Luitdreg / d
ten / Mary
bein / Bernd
und besetzen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völcfern ab
Schloß Her
gen wird de
santen glück

III. PORISMATA,

I.

*Oracula Sibyllina, Romanorum rebus in
adversis erant perfugia.*

Consulebantur enim, cum tetra prodigia nunciata erant, teste Cic lib. I. de Div. Livio I. XXI. XXXI. XXXIV. XL. XLII. Varro de re rust. cap. I. ob crebros item terrae motus, Liv. lib. XXXIV. Sed & cum late grassaretur vis morbi, pestilentiaeque finis non fieret, Liv. lib. V. VII. XLI. Macrobi. lib. I. Saturnal. c. XVII. Dionys. Halicarn. lib. IV. interdum quoque ob insignem acceptam cladem, Liv. lib. XII. belli denique tempore, ut commemorat Fl. Vopiscus in Aureliano. cum quo conf. Salmas. not. in h. l. p. 363.

II.

*Oracula Sibyllina erant gentilis
idololatria fulcra.*

Cum inspicerentur libri, accepta ad Thrasymenum clade, retulerunt Decemviri, votum Marti faciendum, & Jovi ludos magnos, & aedes Veneri Erycinæ, ac Menti invocandas esse, & supplicationem lectisterniumque habendum, teste Livio lib. XII. Ex iisdem decretum aliquando, nunciatis prodigiis, ut Jovi fulmen aureum fieret: Junoni Minervæque ex argento daretur: & Junoni Reginae in Aventino Junoniqve Spitze

spitæ Lanuvii majoribus hostis sacrificaretur, eod. loco. Similia exempla ex Livio & aliis collegit Barn. Briffonius, libr. II. de form. pag. 204. 205.

III.

Oracula Sibyllina, quæ hodie exstant, Christianorum sunt
εὐαγγέλια.

Pleraque intelligo, non omnia: imprimis, quæ de CHRISTO loquuntur, & aliis Christianæ fidei mysteriis. Hæc conficta esse verosimile est à Christianis quibusdam, piis quidem, sed minus prudentibus. Nec nego, multa hæreticorum esse. Unde Maresius l. a. nata Sibyllina existimat, auctore, præcipuè Montano: (1.) Quia hic vatem agebat, duas secum ducens feminas, Priscam & Maximillam, quæ furore corripiebantur, veluti Sibyllæ. (2.) Quia Phryx fuit. at in Sibyllinis multa exstant, ad laudes Phrygiæ pertinentia. (3.) Quia errores illos, qui in Sibyllinis leguntur, de duplici resurrectione ad gloriam, de exclusionè animarum à DEI visione ante resurrectionem, de regno CHRISTI terreno, & aliis, Montanus affricuit Tertulliano. (4.) Quia multa in carminibus Sibyllinis, Cabbalam redolent Judæicam.

ON
EF

LO

con obsequiosissimus semper
MAGNÆ URNIBUS URNEM
urinem omnem, & observantiam
in Scholam nostram
itemus de vestra
lis Advertiserium,
quod in literatos,
cura, si amor in Scholas

Bibli
Academ
Historie
Ita

d. IV. De

I. BERNI

II. SAMU
De nece

III. CHRIS
De Indi

IV. JOHA

V. HENRI
De propen

VI. JOHA
De

VII. MICH
De Oblig

VIII. GUS
De obligati

IX. JACOB
De Convers

X. JOHANN
De fide semper
NOSTRO
Si jam, Pat

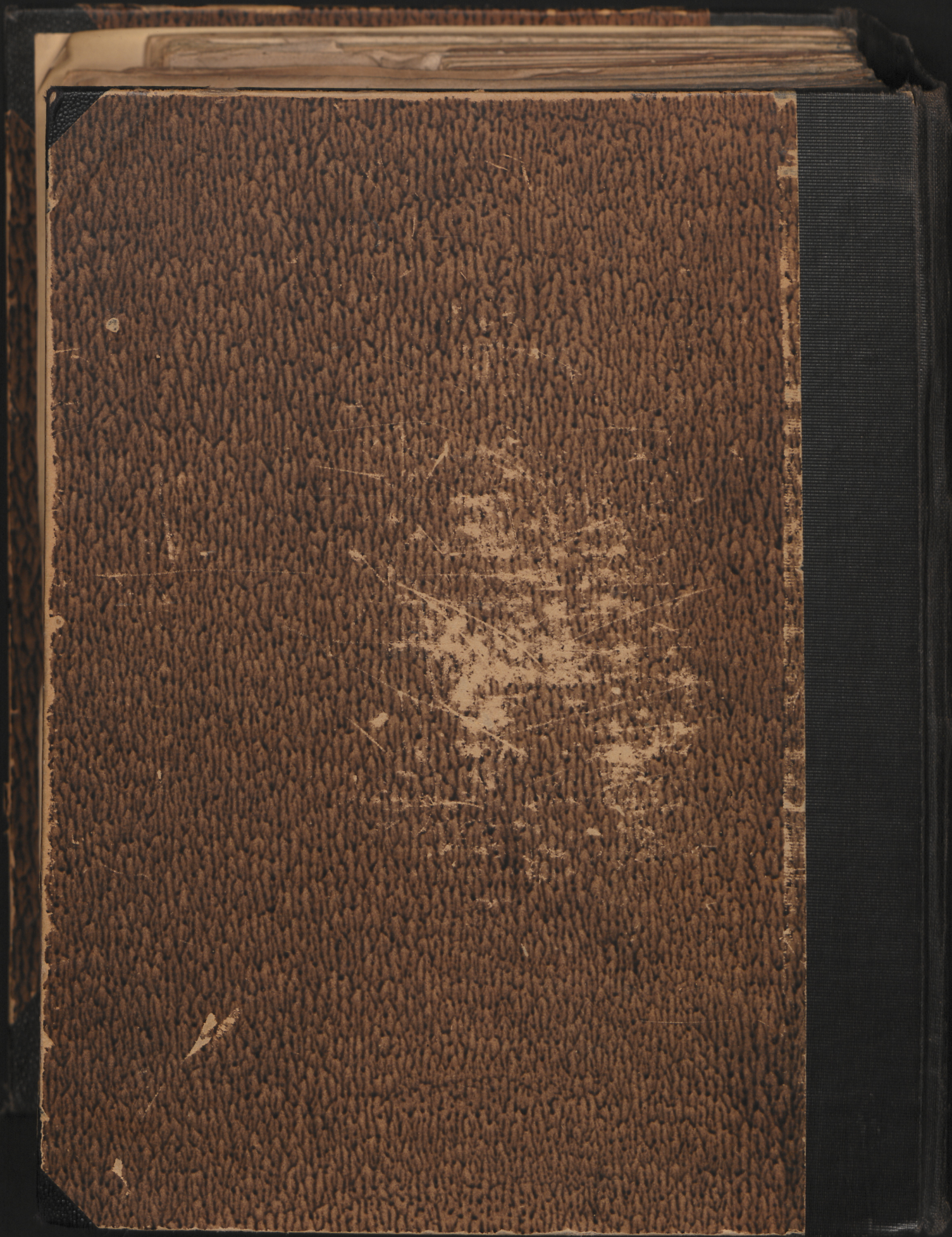
Progr.

Erinnerung
und Evermi
meisters dur
dung des S
wege bringe
seiner wiede
bet wird / je
Luitdrog / d
ten / Marp
bein / Bernd
und besegen
moed von d
alten Hoffen
auff dessen
velmoed un
handeln ges
tig / als über
Gelder / wie
wird aber i
Völkern ab
Schloß Her
gen wird de
santen glück

cam, quæ vigeat *Montani* ætate. Vid. *Can-*
ter. l. a. Vossius similia ferè habet. *Mon-*
tanum tamen non nominat, sed scriptorem
tantum *Sibyllinorum* vixisse scribit tempori-
bus *Commodi Caesaris*; idque colligit (a)
ex *Sibyllin. libr. V.* & alio loco, ubi mentio
fit *agonis Iselastici*, qui, ut ex *Plinio* constat,
institutus fuit tempore *Traiani*. (b) ex eo, quod
XV. tantum Imperatorum gesta describantur;
ac post *Hadrianum* tres secururi dicantur, *An-*
tonini duo, & Commodus. (c) quod de-
mum *Antonini & Commodi temporibus* citari
Sibyllina cœperint. (d) quod opinio-
nes hic inveniantur, circa ea demum
tempora exortæ, ut, de salute damnatorum
Nerone AntiChristo &c. (e) denique
quod multi tum libris supposititiis adducere
studuerint gentes ad religionem Christianam.
Unde tot libri, aliqui etiam Apostolorum no-
minibus insignes, qui postea à *Gelasio & Con-*
cilio Romano, inter *Apocrypha* sunt relati,
Quales non semper hæreticos, sed & homines
pios habuere auctores. Sanè *Tertullianus* testis
est, libro de baptismo, fuisse in Asia Presbyte-
rum, qui scripturam de *Tecla* conscripserit,
quasi titulo *Pauli* de suo cumulans: atque
eum convictum atque confessum, id se
amore *Pauli* fecisse, loco
decessisse.

S. D. G.

MS (o) 50

De Riddagshausano coenobio autem hæc traduntur. Dies
 Kloster hat einen Abbet gehabt und eine feine Schule, darinnen
 12 Knaben mit aller Nothdurft unterhalten, und in Logicis stu-
 diis durch einen Magistrum, welchen der Abt besoldet, institui-
 ret werden. Solcher Kloster-Schulen seyn 6. im Lande
 schweig, in unterschiedliche Classes abgetheilet, durch w
 Stipendiaten ordentl. geführet werden, bis man sie ent
 der Universitæt nach Helmstädt mit Nuß verschick
 Cum deinde turbulentum *Brunsvicum*, mox vero Gv
 tum adiiisset, in secessu vicino *Zessen* ab Avia sua te
 receptus & per 9 dies retentus fuit. Amoenitates aut
 fementes, dictaqve Monasteria latius enarrabunt Auto
 Baringium reperiundi.

§. 7.

Hessemo die 4 Martii discedebatur, reliquaque
 stadio, Schanderslebiaque, *Halam*, intravit, ubi d.
 præter alia, salinas quoque vidit, de quibus ita: D. M
 Bericht nach, sollen die Salz-Roten jährlich 2 Tonnen
 tragen. Doch wird eine wieder auf die Unkosten g
 Von der andern muß man dem Hrn. Bischof ein gena
 richten, welcher das Feudum 123 Häusern verleihet.
 vero de his Salinis Scriptorum nubem collegit Clar.
 SIGIUS, plenior sine dubio dabunt notitiam in *Bt*
xon. Super. p. 941. In templo Cathedrali Halensi
 runt Epitaphium D. Mosmanni, ex unica sua uxore
 liberorum Parentis facti, cujus πολυγενίας alia plurac
 peditabant exempla, *STISSERUS ad Sirac.* 16. p. 17
CARTUS Observat. Hist. Polit. Decad. II. p. 286 - 2
Jac. THOMASII, Oratt. p. 121. *LANSII Consult.* p. n
 omittam *STEPNERUM in Inscript. Lipsiensibus: A*

